

„КЪМ БРАТА СИ” - БОТЕВ

(анализ)

Ранното Ботево стихотворение „Към брата си” носи в първичен синтезиран вид поетическите тези на цялата Ботева лирика като национална проблематика.

В интимното, топло, лично обръщение - „Към брата си” - още в заглавието откриваме характерното за Ботев, израснало по-късно в мащабна национално-философска риторика, послание към индивидуалното „Аз”-ово присъствие на българина, реализирало чрез песента в „До моето първи либе” новата същностна изява на проблема за ЛЮБОВТА и националния ИЗБОР.

Интимността на личното обръщение - „Към брата си” - е задълбочена от съкровенията проникновеност на изповедния тон, в който откриваме пространството на необозримо лично духовно страдание - събрало песенната проблематика на „Майце си” чрез далечния отзвук в „душа” и „сърце” на една нова, непозната любовна стихия, в която гласът на родното е в пречистващия благослов на личната ангажираност на поетичния „Аз” с трагичното обещание за надежда, минаваща през странната „красива” среща със смъртта: „*смъртта ѝ там мила усмивка*”, за да изкове реалната поетична величина на личен и национален ИЗБОР, който в „Елегия” ще очертае категориите - двигателни сили на епохата.

Основна фигура е пак страдащия човек, но разпъван между любовта и омразата. Лирическото пространство тук е двойнствено. То е разполовено между света вътре в човека и света, който го заобикаля. В този съкровен свят са приютени съкровени за Ботевия лирически Аз категории - любов, състрадание, благородство, искреност, свобода. Но те се превръщат в една своеобразна Голгота (спасение) за човека. „*В тоя мъртъв свят коварен*” може да съществува само робът. Робското пространство на „*глупаци неразбрани*” задушават поривите към юначество на лирическия герой. Тук още по-категорично се откроява опозицията аз - те. Осъзнатата и избрана свобода на лирическия човек опустошава неговият вътрешен свят.

Метафората „*душата ми в огън тлее/сърцето ми в люти рани*” експресивно внушава терзания, а оксиморонът „мечти мрачни” се свързва с представата за разпятието. Двукратните отрицания „Никой, никой!” и „Нищо, нищо!” засилват драмата и усещането за свобода, заглушават глас искрен, благороден”.

Поетът споделя своята напрегнатост и трагична обезвереност и в стихотворението „Към брата си”, но и заявява от позициите на едно ново патриотично ангажирано мислене „*Отечество мило любя,/ неговият завет пазя...*”. Любовта към родината, болката и съпричастността към народното страдание са неизменни характеристики в съзнанието и душевността на Ботевия лирически герой. В творбата Ботевият лирически герой определя своята позиция

„отечество мило любя/неговият завет пазя“ и със силата на патриотичното чувство предначертава бъдещото си развитие. Тръгвайки от личното пространство, преминавайки през общественото страдание, човек достига до възмездието. Посланието на „Към брата си“ е, че човек трябва да премине през страданието, било то душевно или физическо, за да достигне до възмездието, до свободата.

*** *** ***

В „Към брата си“ за първи път се появява образът на гроба като място на всеобщата народна агония и гибел. Метафората „народен гроб печален“ внушава дълбоката скръб на лирическия герой, леещ своите сълзи в безсилие, заради „мъртъв свят коварен“. Именно този свят, застинал в своята историческа неподвижност, чертае народната смърт. Времето на летаргия и мъртвешки сън е в разгара си и обрича всички на безпомощност. Дори „отзивчивото“ сърце не би могло да спре този разрушителен процес особено когато и най-скъпите роднини са безответни и глухи.